

Eltűnőben

Hába próbálnánk titkolózni, előbb-utóbb úgyszólván kiderülne, amit a faluban mindenféle beszélnek, hogy Gyöngyike nem teljesen épeszű. Persze kezdenénk azzal is, amit ő maga mesélt el egy este, séta közben, hogy tudniillik, még csak nem is így hívják. Gyöngyike tulajdonképpen Mária. Ötvenegynéhány évvel ezelőtt, amikor egy innen nem túl messzi falucskában megszületett, a gyermekágy körül sürgősdők nagyon helyesen megállapították, hogy Gyöngyike mint név nincs. Mi több, soha nem is volt, úgyhogy a kedves anyuka válasszon másik nevet a lányának, amíg szépen mondják. Így, kérem, nem lehet anyakönyvezni, akit pedig nem anyakönyveznek, az nem létezik, nemhogy a falu számára, hanem úgy egyébként sem. Abban az évben még tartotta magát a szokás, hogy a leánygyermekeket, ha különösebb ok nem volt az ellenkezőjére, a szent szűz nevére keresztelték. Gyöngyikéből így lett Mária, amikor pedig néhány héttel később kiderült, hogy ilyen név mégiscsak van, mert a közeli városban az utóbbi időben többeket is így neveztek el, már késő volt, nem lehetett visszacsinálni.

Egyszóval Gyöngyikét már az élete első perceiben meglopták. Talán ezért nem is csodálkozott senki, amikor alig több mint két emberöltővel később valóban kezdtek eltűnedezni a dolgok körülötte. A háta mögött a falubeliek összesúgva beszéltek el nekünk, hogy ágyneműgarnitúrák tucatjának, asztalterítőknek, sőt egész étkezőknek kelt lába Gyöngyikéék házában. Mesélik a vegyesboltban, hogy a minap a szomszédoknál voltak vendégségben, a Gyöngyike meg a férje, Zoli. Szépen megvacsoráztak, hátramentek a pincébe borozgatni, szőlőt kóstoltak a lugasban, később a gyerekekkel még felmentek a pályához, hadd focizzanak, aztán mire hazaértek, ki volt pakolva a ház. Különösebb jele nem volt a dolognak, Gyöngyike vette észre, hogy hiányoznak az ágyneműk meg az ezüstök. Feltúrta a hátsó szobát, benézett az ágyak alá, a szekrények mögé, hátrament a szerződés kamrához, hátha ott rejtette el őket valaki, de semmi.

A boltban, ahol a történet részletei helyett éppenséggel a párizsokra várunk, unottan szeletelik tovább a felvágottat. Villára szúrják, aztán mint valami rongyot, odacsapják elének a deszkára.

– Na, elég lesz?

– Elég lesz, bőven elég lesz.

De nem.

Mert képzeljék csak el, átment utána a Gyöngyike a szomszédba, hiszen a szomszédoknak volt még kulcsuk a házhoz, senki másnak, és követelte vissza az ellopott holmikat. De

milyen holmikat, azt én nem tudom, ezt mondják a vegyesboltban, mert azóta sem került elő semmi. Mondják, hogy a Gyöngyike találta ki az egészet.

A pult felett közelebb hajolnak hozzánk.

– Aztán nem tőlem tudja, ugye érti?

Értünk mi mindent. Jobban is, mint kellene, de tudni semmit nem tudunk. Azt az egyetlenegyét viszont mégsem egészen értjük, miképp engedhettük meg, hogy most kotyogjon bele bárki az elbeszélésünkbe. Hiszen alighogy elkezdtük bemutatni a főszereplőt, igyekeztük a magunk ügyetlen módján felvázolni a lakókörnyezetét, az előtörténetét, és tessék! Ez a fehérköpenyes vegyesbolti eladó máris közbelép, és összezavar jószerével mindent. No de lépünk is túl ezen, ne hagyjuk, hogy ez a félretaposott papucsú, csipkegaléros valaki kéretlenül betolakodjék a történetünkbe; máskülönben könnyen beláthatjuk, hogy a falusi mellékszereplők már csak ilyenek. Igyekeznek kitűnni a jól értesültségükkel, ráadásul minden áron helyet követelnek maguknak az elbeszélések lapjain. Toljuk tehát félre őt bátran. Vágjuk zsebre a párizsit, és lépünk ki a vegyesbolt üvegajtáján, ahol már jól látszik, hogy időközben egészen besötétedett.

De nem akárhogyan. Hanem mintha a nap csak úgy sec-perc tűnt volna el az égről. És ki jön itt szembe az utcán? Talán csak nem Gyöngyike? De bizony, ő az, már messziről integet nekünk.

Gyöngyike nem túl bőbeszédű asszony, esténként néha órákig sétálgatunk, és alig szól hozzánk, csak hümmög, meg bólogat. Most valahogy mégis szívesen beszél. Zolit hozza szóba, meg azt, hogy milyen keveset van otthon. Zoli építésvezető egy hidépítő vállalatnál, de mivel a véletlen úgy hozta, hogy ennek a falunak már van hídja, így Zoli kénytelen máshol dolgozni. Gyöngyike éppen azt panaszolja, hogy hetente-kéthetente jön csak meg hétvégére, olyankor is mosni kell rá, meg vasalni, ebédet főzni, vasárnap meg megy vissza hidat építeni, nem jó ez így, mindenki láthatja. Gyöngyike is megy persze, nem arról van szó, csak ő nem vasárnap, hanem hétfőn, és nem hidat építeni, hanem a kultúrházba, merthogy ő ott dolgozik.

Az előbb elfelejtettük említeni, hogy a falu alsó végén nem csak híd van, de egy nagyobbacska folyó is. Éppen most érkezünk meg ide Gyöngyikével, pontosan a híd közepére. És nézzünk csak körbe egy pillanatra! Mintha valami most sem lenne a helyén. Vagy inkább valamik.

Csillagtalan az ég. Vajon hogy lehet ez?

Nem takarják felhők az eget, ez az egy világosan látszik. A magunk részéről óvatosan Gyöngyikére sandítunk, ő is az eget kémleli, aztán tanácstalanul megkérdezzük tőle, mit gondol, vajon hová tűntek a csillagok?

Nem tudja, mondja. Az egészen biztos, hogy a faluban még megvoltak. És valóban, ahogy hirtelen visszaemlékszünk, sejtjük, hogy mi magunk is láttuk őket, a vegyesbolt üvegajtáján át.

Itt szükséges megjegyeznünk, hogy a falu többi lakója különös módon nem vett észre semmit. Nem keletkezett csődület a templomtéren, ahol a rendkívüli esetek tisztázására nem ritkán összeverődik a férfinép. A kocsmában sem hozta szóba senki a csillagok állását, sem aznap este, sem pedig később. Sőt, a gyerekek sem másztak fel a szalmabálák tejéjére, hogy onnan fürkészzék távcsövükkel a sötétségbe borult égboltot, pedig a kérdéses csillagok éppen úgy nem kerültek elő soha többet, ahogy a Gyöngyike ágyneműgaritúrái és az ezüst étkészlet sem. A rejtélyes eltűnések azonban tovább folytatódott a faluban. Hogy egyebet ne említsünk, a Gyöngyike férje, Zoli is eltűnt, mégpedig bizonyos értelemben nyomtalanul.

Még ugyanaznap este ugyanis telefonon hívták Gyöngyikét, hogy a Zolit baleset érte az országúton, furcsa módon távol a hidépítéstől. Nehéz megmagyarázni, hogy került oda, Gyöngyike mindenesetre még aznap kocsiba szállt, és elindult megkeresni Zolit. És meg is találta: egy messzi nagyváros kórházában feküdt eszméletlenül. Hajnalodott már a városban, akkor mondta valaki, hogy el kellene menni a Zoli kocsijáért, ami összetörtött ugyan, de hát mégiscsak az övé.

Amire Gyöngyike azt mondta, hogy Zolinak nincs is kocsija. Úgy szállítják egyik híd-tól a másikig. Illetve, ha jobban meggondoljuk, mégiscsak van, az a piros Lada, amit már

évekkel ezelőtt otthon hagyott a faluban, és amivel Gyöngyike az imént a keresésére indult. Épeszű ember azt aligha nevezné kocsinak.

De mégis.

Gyöngyike nagyon is hozzá volt szokva, hogy bizonyos dolgok úgy vannak, hogy közben nincsenek, illetve fordítva, nincsenek, miközben nagyon is lenniük kellene. Meg is találta azt a bizonyos kocsit, egy szép nagy terepjárót, csakhogy az nem a Zolié volt, ahogy kiderült, hanem valaki egészen másé. Egy fiatal nőé volt, aki hamarosan fel is bukkant Zoli kórházi ágya mellett, ahol szegény Gyöngyike akkor már napok óta tanácstalanul üldögélt.

Ez a fiatal nő pedig pimaszul azt merre állítani, hogy a Zoli nem is a Gyöngyike férje, hanem bizony az övé. Mégpedig hosszú évek óta. Igen, előfordul, hogy eltűnik ugyan néha a Zoli egy-egy hétvégére, mert a volt felesége, abban a messzi faluban, hát, nincs valami jól, vagyishogy nem egészen épeszű. Még szerencse, hogy Zoli olyan áldott lélek, és időnként segít az ápolásban. De attól még igenis az ő férje, vegyék tudomásul, és ha a hölgyike éppenséggel tudni akarja, gyerekük is van ám, van bizony.

Ezek után Gyöngyike hiába is magyarázta, hogy épeszű, és hogy nem szorul ápolásra, hiába fordult meg többször is a fejében, hogy Zoli hosszú évekig gyözködte arról, hogy nem kell nekik a gyerek, lám, nem is lett, ellenben ő mossa minden második héten a szennyesét, és ő eteti. Egyébként meg vegye tudomásul a kis menyecske, akárkinek képzei is magát, hogy a Zoli igenis az övé, úgylátszóan tessék szépen visszaadni neki, gyerekről pedig szó sem lehet. Talán kár mondanunk, hogy a kórteremben, a kórházban és a városban sem hitt neki senki. Sőt. Még rendőrt is hívtak, és úgy vezettették ki a férje ágya mellől, szégyenszemre.

Mire Gyöngyike hazaért a faluba, hiszik vagy nem, már nem volt híd a folyó fölött. Másnap eltűnt az egész vegyesbolt, teljes árukészlettel, a fehér köpennyel, a félretaposott papuccsal és az összes hazug pletykával együtt. A következő héten aztán egymás után kelt lába a focipályának, a kultúrháznak, az iskolának, és az iskolával együtt az összes falubeli gyereknek. Egész utcák ürültek ki azokban a napokban. A házzal, a szőlőlugassal együtt tűnt el a szomszéd, és lassacskán mindenki más is. A hét végére nem is maradt más a faluban, csak Gyöngyike, na és persze mi. És mielőtt mi magunk is eltűnnénk, sietve kilépünk ebből a történetből. ■ ■ ■

■ **Kassai Zsigmond** (Veszprém, 1981): többek között recenziókat, kritikákat, irodalmi interjúkat és prózát ír. 2008-ig Keszthelyen, azóta Budapesten él. Fontosabb publikációit a *Litera.hu*, a *Könyvesblog* és a *Forrás* közölte.

